

TÜRKİYE MADEN-İŞ SENDİKASI
OLAĞANÜSTÜ XVI.MERKEZ
GENEL KURUL

4
TÜSTAV
Arşivi
Nebil Varay
Koleksiyonu

Toplantı

Tarihi: 12.Şubat.1967-9.00

Yeri : ŞAFAK Sineması
Çemberlitaş-Ist.

TÜRK-İŞ (Türkiye İşçi Sendikaları
Konfederasyonu) ÜYELİĞİNDEN AYRILMA

HAKKINDA

R A P O R

Sayın Delegeler, değerli arkadaşlar,

Türkiye Maden-İş Sendikası olarak önemli bir kararın eşiğindeyiz. Sendikamızın Genel Yönetim Kurulu 26.1.1966 tarihinde yaptığı toplantıda Türk-İş Konfederasyonundan ayrılma kararı almış ve bu kararın uygulanması için Genel Yürütme Kurulunuzu görevlendirmişti. İşte bugün alınan prensip kararını görüşecek ve Kongremizin kararıyla yeni bir döneme girmiş bulunacağız.

Sendikamızın Genel Yönetim Kurulunun bu ilke kararını almasının nedenlerini özet olarak sizlere sunmak ve onayınızı almak isteriz.

Niçin Türk-İş'ten ayrılmak istiyoruz?

1) Çünkü Türk-İş, Anatazüğünde yazılı ilkeleri ve kongrelerinde alınan kararları artık uygulama gücünü yitirmiştir.

Örnekler: Türk-İş Anatazüğünün 3. mad. B ve D fıkralarında, işçilerin âdil bir ücret elde etmeleri ve sosyal adaletin gerçekleştirilmesi amaç edinilmiştir. Türk-İş Anatazüğünün 7. maddesi, vazgeçilmez bir prensip olarak kendi amaç ve ilkelerine aykırı hareket edenlerin Türk-İş'ten çıkarılmasını öngörmüştür. Oysa Türk-İş, insanlık onuruna uygun bir ücret elde etmek isteyen ve bu amaçlarına ulaşmak için yasaların tanıdığı grev yapma hakkını kullanan Paşabahçe işçilerinin bu

grevini destekleyen emekten yana sendikaları geçici olarak üyelikten çıkarma kararı almıştır.

Türk-İş Anayasasının 5. maddesinin F fıkrası uyarınca, Türk-İş bünyesinde federasyon ve sendika olarak ayrı ayrı temsil edilen kuruluşlar, 6 ay içerisinde birleştirilmelidir. Buna uymayanlar kesinlikle ihraç edilir.

Durum böyle olduğu halde, Türk-İş bu ilkeyi de uygulayamamıştır. Böylece Türk-İş, bünyesinde türlü iş kollarında irili ufaklı sendikaların kurulmasında açık kapı bırakarak, işçi haklarının çiğnenmesine göz yummuştur.

2) Sendikalar kanununa göre çıkarılan işkolu yönetmeliğinin hazırlanışında uluslararası normlar kasten bir kenara itilmiş, işkolları, işçi örgütlerinin başında bulunanların politik görüşlerine göre düzenlenmiştir. Bunun sonucu olarak da ana işkolları parçalanmış, işçiler güçsüz bırakılmıştır.

3) Türk-İş, bütün bu sayılanlarla yetinmiyerek, Anayasasındaki hükümleri açıkca ve hiçbir sakınca duymadan savsaklamış, böylece kanun önünde gayrimeşru bir örgüt durumuna düşme tehlikesini bile göze almıştır. Öte yandan Türk-İş yöneticileri, kendi kişisel çıkarlarına uygun bir yaşantının içinde, sendikalar arası dayanışma ruhuna aldırış etmez olmuşlardır.

Örnekler: Tüzüğün 20. maddesi uyarınca, üst üste üç ay süre ile aidatını ödemeyen bir kuruluş, bu sürenin sonunda Türk-İş üyeliğini kendiliğinden kaybeder. Oysa 30 Eylül 1966 tarihindeki duruma göre, bir çok kuruluşların 3-4 ayı aşkın bir süreden beri aidat ödemedikleri anlaşılmıştır. Böylece Türk-İş, hem sendikalar arası dayanışma heyecanını söndürmüş, hem de kanun karşısında bir çok üyesini kaybeder duruma gelmiştir.

4) Türk-İş, hangi iktidar işbaşında ise, onun paralelinde bir yol izlemeyi kendisi için baş ilke saymış, bu

yüzden önemli hiçbir işçi sorununu çözümlenememiştir.

Örnekler: Türkiye'nin tüm ezilen yoksul işçilerini kapsayan asgari ücret bir türlü günün yaşama şartlarına uygun âdil ve insanlık onuruna yaraşır bir seviyeye getirilememiştir. Bir çok işkollarının asgari ücreti halen birkaç yıl önceki hayat şartlarına göre uygulanmaktadır. Türkiye'de bugün asgari ücreti henüz bu ölçülere göre bile tespit edilmeyen işkolları vardır. Asgari geçim indirimini yükselten kanun 1966 yılında uygulanacakken, hükûmetin bütçe açığını kapatmak için işçi ve dar gelirlilerden daha fazla vergi almayı amaç bilen erteleme kararı, iktidar partisi milletvekillerinin oylarıyla kabul edilmiştir. Bu durum karşısında Türk-İş Yönetim Kurulu üyesi, ve hatta birisi Türk-İş'in başkan vekili olan üç milletvekili işçilerin geçim indirimini yükseltecek bu kanunun uygulanmasını iki yıl sonraya bırakmak için kaldırılan parmaklara kendi parmaklarını da katmaktan hiç bir sakınca duymamışlardır. Yani görevleri Türk işçisinin yanında olması gerekenler işçinin az vergi ödemesini öngören kanun teklifinin aleyhinde gönüllü olarak oy vermişlerdir. Buna rağmen Türk-İş bu üyeleri hakkında herhangi bir koğuşturma açmamıştır. Böylece Türk-İş, işçiler, ücretliler, tarımla ve hayvancılıkla geçinen dar gelirliler ile köylülerden (toplamı 23.5 milyon tutar) fazla vergi alınması karşısında kılını bile kıpırdatmamıştır.

5) Türk-İş, toplum gerçeklerine aykırı düşen bir politika izlemiştir. Böylece, işçi haklarının sağlanması yolunu açıklıkla tıkamıştır.

Örnekler: Türk-İş partiler üstü politika diye bir terane tutturarak, gerçekte iktidara gelen her partinin dümen suyuna girmiş, Türkiye'nin en önemli üretici gücü olduğunda şüphe bulunmayan işçi sınıfının kanun yapacak bir güç olarak parlamentoya girme bilincini körletmeye kalkmıştır. Bu sınıfsal ihanetini örtebilmek içinde, bir takım acayip ve komik yollara başvurmuş örneğin, seçimlerden önce 9 milletvekilinin seçtirilmemesi için kamyanya açmıştır. Bu davranış ile seçim-

lerde ancak parti listelerine oy verildiği gerçeğini bir yana atmış, adeta, partilerin program ve amaçlarını bilmezlikten gelmiştir. Kaldı ki, 9 milletvekilini seçtirmeme gibi olumsuz bir yönde kanalize edilmek istenen aldatıcı çaba bile verimli olmamıştır. Çünkü millet meclisine seçtirilmemek istenen milletvekilleri bugün parlamentoda bulunmaktadır. Halbuki asıl mesele hangi parti programının Türk işçisinden yana olduğunu tespit ederek cesur bir atılışla işçilerin o parti listelerine oy vermelerini kanalize etmektir.

6) Türk-İş, birbirleriyle gelişen ve birbirleriyle sahte dostluklar kuran bir yönetici kadrosunun elindedir. Bu kadro samimiyetsiz kişilerden kurulu bir kadrodur.

Örnekler: Türk-İş Malî sekreteri senatör Ömer Ergün 780 sayılı af kanununun "Yüksek adalet Divanınca mahkum edilenlerle ilgili" 5. maddesinin Anayasaya aykırı olduğunu iddia etmiştir. Bunu kendi siyasi akidesine aykırı bulan Türk-İş başkan vekili ve Milletvekili Hasan Türkay derhal harekete geçmiştir. Türkay, Cumhurbaşkanı Sunay'a sunduğu bir mektupta Ömer Ergün'ü Türk-İş tüzüğüne ve anayasaya aykırı hareket etmekle suçlamış, senatörlükten azlını istemiştir.

Paşabahçe grevi ile ilgili çalışmalar yapması hakkında 1.Böge Temsilcisine direktif veren genel sekreter, bu direktiflere uygun işler yapan temsilcisini yönetim kurulunda sigaya çekirmiş ve sorumluluğu temsilciye yüklemeye kalkışmıştır.

7) Türk-İş milli bir kuruluş olmaktan çıkmış, Amerikan yardımlarıyla ayakta duran bir kuruluş olmuştur.

Örnek: Türk-İş'in 1.Ocak.1964 ten 31.Aralık.1965 e kadar ki iki yıllık süre içinde düzenlediği bütçesi toplamı 9.182.783.71 liradır. Bütçenin gelir bölümünde üye aidatı sadece 1,948.029.80 liradır. AID yardımları ve bağışları, Türk-İş bütçesinin en dolgun bölümünü teşkil etmiştir.

8) Türk-İş kendi bütçesiyle ve kendi millî geliri ile

memurlarının aylıklarını veremez hale düşmüştür.

Örnekler: Türk-İş kadrosunda bulunan 65 memurdan 32 sinin ücretini Türk-İş ödemektedir. Geriye kalan 33 memurun maaşlarını Amerikan Hükûmeti, yâni AID ödemektedir.

9) Türk-İş, Yurt gerçeklerine ve Türkiye şartlarına aykırı bir eğitim politikası gütmekte, Amerikan hükûmetinin, Türkiye'de uygulamak istediği sendikacılık politikasına göre hareket etmektedir.

Örnekler: Türk-İş'in eğitim işlerini Amerikalılar yürütmekte, eğitim masraflarını Amerikalılar ödemektedir. Amerikan hükûmetinin bir örgütü olan AID, Türk-İş'e seminerler için 2 milyon 369 bin 294 lira 83 kuruş vermiştir.

10) Türk-İş, tam bağımsız, kişiliği olan, onurlu bir politika izlenmesini isteyenlere karşı yalnız Amerikalıların çıkarına göre ayarlanan bir düzeni kurma eğitimindedir.

Örnekler: 13. Temmuz. 1948 de yürürlüğe giren ve Türkiye ile Amerika arasında imzalanan bir andlaşmaya göre, AID Türkiye'deki işyerlerinde çalışan işçilere, hiç bir Türk kanunu uygulanmayacaktır. Türk İşçilerine tanınan ve tanınacak olan toplu sözleşme grev ve benzeri hiç bir haktan AID işyerlerinde çalışan Türk işçileri istifade edemeyecektir. Türkiye Genel İşçiler Sendikası, AID ye bağlı işçiler adına toplu sözleşme yapmak istemiş, fakat karşısına bu ikili andlaşma dikilmiştir. Bunun üzerine, Türkiye-İş Sendikası bir protesto yürüyüşü düzenlemiştir. Türk-İş, derhal bu yürüyüşe cephe almıştır.

Türk-İş, hiç bir zaman işçi haklarının tanınmadığı Amerikan işyerlerine bu imtiyazı veren ikili andlaşmalara cephe almamıştır. Üstelik cephe alanlara iftira çamuru yağdırmıştır.

11) Türk-İş, işçileri uyutucu ve işçi haklarının

alınmasını güçleştirici bir oyalama politikası içindedir.

Örnekler: Türk-İş sözde toprak reformunu savunur. Hükûmet, toprak reformuna karşıdır. Türk-İş sözde dış ticaretin devletleştirilmesini ister. Hükûmet bu görüşü solculukla ithama kalkar. Türk-İş işsizlik sigortasını savunur görünür. Hükûmet işsizlik sigortası diye kıdem tazminatını ortadan kaldıran bir tasarı hazırlar. Türk-İş, millî petrol politikasından yanaymış gibi davranır. Hükûmet Petrol boru hattını yabancıların eline geçirmeye yarayacak bir çalışma gösterir. Türk-İş kalkınma plânının sözde finansman kaynaklarının dar gelirlilerin sırtına yükletilmemesini ister. Hükûmet daha çok dar gelirlilerin sırtına binecek bir vergi politikası yürütür. Bütün iktisadî devlet teşekküllerinin yönetimine işçilerin katılması kanun gereğidir. Fakat hükûmet yalnız bir kaç iktisadî devlet teşekkülünde işçilere kısıtlanmış söz hakkı tanır Türk-İş aldırış bile etmez. Türk-İş, ötedenberi tarım iş kanununun çıkarılmasını müdafaa ediyormuş pozunu alır. Tarım iş kanununun hükûmet çıkarmakta yarar görmez. İş kanununun tek işçi çalıştıran işyerlerine teşmilini ister görünen Türk-İş Kanununun işçi haklarını kısıtlayacak biçimde kanunlaşması çabaları karşısında avutucu, tutucu uyutucu bir politika izler.

12) Türk-İş bütün haklı grevlere karşı çıkmıştır.

Örnekler: Türk-İş, yetkisi olmadığı, hatta kanunda yeri bulunmadığı halde Kıbrıs buhranını ileri sürerek, grevleri durdurma kararı almış, bundan işçiler zarar görmüştür. (10 Ağustos 1964).

Maden-İş'in Mannesman Boru Fabrikasındaki grevinin başarısızlıkla sonuçlanması için Türk-İş, Ankara'da çeşitli manevralar çevirmiştir.

Petrol-Boru hattı grevi, Türk işçilerine tanınmayan, fakat yabancı işçilere tanınan haklar yüzünden ilân edilmiştir. Yabancı bir ortaklığın işverenine karşı grev yapan boru hattı işçilerini Türk-İş suçlamaktan çekinmemiştir, böylece yabancı işverenleri korumuştur. (1 Ekim 1966)

MADEN-İŞ XVI. Mer.Gen.Kur.Türk-İş'ten
ayrılma Hk. Papor Sayfa: 6

İstanbul'da Bozkurt Mensucat Fabrikası işçileri grevini, işveren kanunsuz diye kötülemeğe kalkışmıştır. Türk-İş, işveren ağzı kullanarak "Bu grev hareketinin karşısında olduğunu" açıklamada sakınca görmemiştir.

Mersin'de, yabancı şirketler ortaklığına karşı grev yapan Ataş rafinerisi işçilerinin karşısına en önce çıkanlar arasında Türk-İş de vardır. Türk-İş Başkanı, grev ve karşı gelmiş ve grevci işçiler için "Mutlaka hüsrana uğrayacaklardır" diyebilmiştir (Aralık 1964).

Zonguldak maden işçileri 60 kuruşluk zam için grev yapmış, Türk-İş bu grevi komünist tahriki olarak nitelendirmeden sakınmamış ama iddiasını ispat edememiştir. (Mart 1965).

Paşabahçe şişe ve çam fabrikası işyerinde yapılan grevi Türk-İş rayından çıkarmaya çalışmış ve grevci-leri yalnız başına bırakma kararı almıştır. İşçilerin haklarını savunan sendikaları ise onur kuruluna vererek Türk-İş'ten geçici olarak çıkarmıştır.

13) Türk-İş, kanunları işçiler aleyhine yorumlamış, kanunsuz işler peşine düşmüştür.

Örnekler: Petrol boru hattı grevini kanunsuz bulmuş ve "Türk-İş işçileri kanunsuz yollara sevkeden Türk-İş dışındaki kuruluşlarla mücadelesini dahada hızlandıracaktır." demiştir (1 Ekim 1966). Fakat Yargıtay, hükümetin grevi durdurma kararını kanuna aykırı ve grevi kanunî bulduğunu ilân etmiştir.

Türk-İş genel sekreteri, Çorumlu işçiler işlerine alınmazlarsa "Kanunsuz olmasına rağmen kanunların çiğ-nendiği memlekette genel greve gidilecektir" demiştir. (7 Eylül 1966 basını) Böylece kanunda yeri olmayan bir grev yolunu uygulamayı bile göze alanlar, keyfî bir yönetimden yana olduklarını da göstermişlerdir.

14) Türk-İş yöneticileri, işçilerin insanca yaşama mücadelesinde topluca işten çıkarılmalarını ve sefaletin kucağına bırakılmalarını insanı hayrette barakacak bir şekilde savunmuşlardır.

Örnekler: Anayasada lokavt bir sosyal hak olarak tanınmamıştır. Fakat Türk-İş, işçileri sosyal adalete uygun bir hayat için mücadele ettikleri zaman açlığa mahkum edecek lokavtı savunmuştur. Lokavta karşı çıkanları suçlamıştır. Böylece yüzlerce deri işçisi lokavt yüzünden perişan olmuştur. Lokavtan savunucusu Türk-İş, grev hakkının olduğu yerde lokavt da olur görüşünü savunmuştur. Oysa Fransa'da hem de metal sanayiini ilgilendiren bir davada, hâkim lokavtın greve eşit bir hak olamayacağına ve lokavtın Fransa Anayasasına da aykırı olduğuna karar vermiştir. Bu karardan bir parça alalım:

"Anayasa işçilere grev hakkını tanıırken, bunun karşısında lokavtı bir hak olarak tanımaz. Gerçekten, Anayasa işçilere grev hakkını tanıırken, onların ekonomik gücü elinde tutan işverenden bazı tazminatlar isteme hakkını kabul etmiştir. İşverene lokavt hakkı verilmesi, işçilerin grev haklarının gaspedilmesi anlamına gelir". (İMF nin Aralık 1966 haberi bülteni)

15) Türk-İş, Maden-İş'in gelişmesini önlemeye, Maden-İş'e karşı sarı sendikalar kurulmasına ve işçi gücünü parçalamaya büyük önem vermiştir.

Örnekler: İzmit'te Boru-İş Sendikasının güçlenmesine elverişli ortamı yaratmıştır.

Karabük'te ihanetle kurulan bir sarı sendikanın Türk-İş'e alınması için yöneticileri kongrelerinde teklif ve telkinlerde bulunmuşlardır.

Ereğli'de Maden-İş'e karşı bir sarı sendika kurulması için direktif vermiştir.

..... ve böylece Türk-İş, bir işçi örgütü olmaktan olmaktan çıkmıştır.

Türk-İş içinde kalarak yönetimi işçiden yana olanlara devretmek yolları artık tamamen tıkanmıştır. Türk-İş, çıkarıcı sendikacılığın, israfın ve yerli, yabancı sömürücülere hizmetin temsilcisi olmuştur. Bu bakımdan Anayasada yer alan işçi haklarının savunucusu ve işçilerin her bakımdan rahat bir hayata kavuşması mücadelesinin öncülerinden olan Türkiye Maden-İş Sendikası, Türk-İş Konfederasyonu adındaki kuruluşun üyesi kalmaktan utanç duymaktadır. Bir an önce bu duruma son verilmesi için, Türk-İş'ten ayrılma kararı alınması gereklidir.

Saygılarımızla
GENEL YÜRÜTME KURULU